

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

บรรจुरะเบียบวาระ ครั้งที่ ๗

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทำหน้าที่รัฐสภา
ฉ.พ. ๘๕ / ๒๕๓๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

งานบริการค้ำคว้า ศูนย์บริการเอกสารและค้ำคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๒๖๑๘๑ - ๙๙๙ ต่อ ๒๓๒ - ๒๓๕

สารบัญ

	หน้า
1. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
2. สรุปย่อสารสำคัญของ	2
3. สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ	4
4. ปัญหาอุปสรรคทางด้านองค์การในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	6
5. ภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.	10
6. ภาคผนวก	
- พระราชบัญญัติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518	12
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521	24
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532	26

นิพนธ์ เปรมกมล

วิทยากร 4

ผู้รับผิดชอบ

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน
ยังไม่มีมาตรการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างพอเพียง สมควรปรับปรุงใหม่โดย

- (1) ส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม
- (2) จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (3) กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิด
การประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติ
ในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง

(4) กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัด
น้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ

- (5) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้เป็นไป

โดยชัดเจน

(6) กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการ
จูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปย่อสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. มีทั้งหมด 115 มาตรา แบ่งเป็น 8 หมวด รวมทั้งบทเฉพาะกาลซึ่งมีสาระโดยสรุปดังนี้

- ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเดิมทั้งหมด
- สิทธิและหน้าที่ของบุคคลเพื่อประโยชน์ในการร่วมกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ให้องค์กรเอกชนมีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

และอนุรักษ์ธรรมชาติ และอาจได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากทางราชการ

- ให้อำนาจรัฐมนตรีสั่งตามที่เห็นสมควรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสาธารณสุข และให้จัดทำแผนฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า

- กำหนดผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. บัญญัติในเรื่อง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เช่น องค์กรประกอบ อำนาจหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และอำนาจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- กองทุนสิ่งแวดล้อม บัญญัติในเรื่อง กองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น ส่วนประกอบของกองทุน จุดประสงค์ของการใช้จ่าย คณะกรรมการกองทุนซึ่งรวมถึงองค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ การพิจารณาจัดสรรเงินกองทุน กำหนดผู้จัดการกองทุน

- การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บัญญัติในเรื่อง ดังนี้

1. มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้มีการจัดทำแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงแผนในระดับจังหวัด
3. เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้อำนาจรัฐมนตรีในการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และมาตรการคุ้มครองต่าง ๆ
4. การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ให้ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการต่าง ๆ ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

สิ่งแวดล้อมและมีการกล่าวถึงคณะกรรมการที่ปรึกษาเฉพาะกิจ และผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- การควบคุมมลพิษ บัญญัติในเรื่อง ดังนี้
 1. คณะกรรมการควบคุมมลพิษ กล่าวถึงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนี้
 2. มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด รวมทั้งอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดบางกรณี
 3. เขตควบคุมมลพิษ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตควบคุมมลพิษจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษ
 4. มลพิษทางอากาศและเสียง กล่าวถึงการควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียงของยานพาหนะและแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและเสียง
 5. มลพิษทางน้ำ กล่าวถึงการควบคุมมลพิษทางน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย
 6. มลพิษอื่นและของเสียอันตราย กล่าวถึงการควบคุมมลพิษอื่น ๆ เช่น จากการทำเหมืองแร่ เรือเดินทะเล การผลิต และการใช้สารเคมีและวัตถุมีพิษในกิจการต่าง ๆ เป็นต้น
 7. การตรวจสอบและควบคุม กล่าวถึง การเก็บสถิติ ข้อมูล รายงานสรุปของเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ และอำนาจหน้าที่ร่วมทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
 8. ค่าบริการและค่าปรับ กล่าวถึง อัตราค่าบริการของการบำบัดน้ำเสีย และค่าปรับจากการไม่ส่งน้ำเสียไปบำบัดให้ดีขึ้นหรือแอบลักลอบปล่อยน้ำเสียลงระบบบำบัดน้ำเสียรวม นอกจากนี้ยังรวมถึงการไม่ใช้เครื่องมือควบคุมมลพิษทางอากาศ ความสิ้นสะอาดและเสียง
- มาตรการส่งเสริม บัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับการได้รับการส่งเสริมหรือช่วยเหลือจากทางราชการแก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้รับจ้างให้บริการในเรื่องระบบบำบัดอากาศเสียน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอื่น
- ความรับผิดชอบทางแพ่ง บัญญัติในเรื่อง การต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน ของเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้อื่นที่กระทำให้เกิดมลพิษแก่สิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ
- บทกำหนดโทษ บัญญัติกำหนดโทษต่าง ๆ แก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

- บทเฉพาะกาล สิ่งใดที่ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 บังคับใช้ให้คงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาที่สถานภาพของปัญหา สาเหตุ และความเร่งด่วนของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พร้อม ๆ กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นไปในอัตราที่สูงมาก ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญและปัญหาที่เด่นชัดได้ดังนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติ

1.1 ป่าไม้ มีสภาพเสื่อมโทรมและมีแนวโน้มลดลงตลอดเวลาเฉลี่ยปีละ 3.02 ล้านไร่ ในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา สาเหตุประการสำคัญ คือ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและเพื่อการเกษตร การทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาในพื้นที่ดันท่าน้ำลำธาร การบุกรุกพื้นที่คุ้มครองและไฟป่า

1.2 ดินและการใช้ที่ดิน การแพร่กระจายดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความเสื่อมโทรมและการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งมีสาเหตุประการสำคัญก็คือ การผลิตเกลือสินเธาว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อป้อนเป็นวัตถุดิบแก่โรงงานและการบริโภคของราษฎร การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดินและการบุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าบนพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงโดยมิได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำประกอบการใช้ประโยชน์เหล่านั้น รวมทั้งการใช้ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยโดยปราศจากการควบคุมและรัดกุมที่ดีพอจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ สารพิษถูกชะล้างลงสู่แหล่งน้ำและทะเล และเข้าไปสะสมอยู่ในวงจรห่วงโซ่อาหาร

1.3 ทรัพยากรธรณี ปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาด้านการทำเหมืองแร่ทั้งบนบกและในทะเล ตะกอนปูนขุ่นที่ปล่อยจากเรือขุดแร่ในทะเลและบนบกได้ก่อผลกระทบต่อระบบนิเวศน์วิทยาชายฝั่ง ปะการัง และชายหาดต่าง ๆ ปัญหาการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ดันท่าน้ำลำธาร รวมทั้งผลกระทบจากการนำลิกไนต์มาใช้และการพัฒนาการนำปิโตรเลียมมาใช้ทั้งบนบกและในทะเล ซึ่งสาเหตุ

ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม และกฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่ชัดเจนและรัดกุมและความต้องการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ในชนบทและในเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อสนองตอบให้ทันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีอัตราสูง

1.4 ทรัพยากรชายฝั่งทะเล และปะการัง พื้นที่ป่าชายเลนได้ถูกบุกรุกใช้ประโยชน์เพื่อกิจการต่าง ๆ ทั้งด้านป่าไม้ ประมง อุตสาหกรรม เหมืองแร่ และมีแนวโน้มว่าจะลดลงตลอดเวลา รวมทั้งปะการังตามเกาะ แก่ง บริเวณชายฝั่งทะเลต่าง ๆ ถูกทำลาย และเสื่อมโทรมลงไปอย่างมาก ซึ่งสาเหตุใหญ่มาจากปลาดาวหนามที่กินปะการังเป็นอาหาร คลื่นลม กิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การเก็บปะการัง นักดำน้ำเหยียบย่ำปะการังแตกหัก กิจกรรมประมง เช่น การระเบิดปลา เมื่อปลาอวนลาก รวมทั้ง ตะกอนจากเหมืองแร่ทั้งบนบกและเรือขุด เป็นต้น

2. ภาวะมลพิษ

2.1 มลพิษทางน้ำ ปัญหาน้ำเสียในลำคลอง/แม่น้ำ/ชายทะเล บริเวณพื้นที่ที่มีแหล่งชุมชนและอุตสาหกรรมอยู่หนาแน่น เช่น ในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำกลอง ท่าจีน บางปะกง และในบริเวณชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเช่น พัทยา หัวหิน ชะอำ ภูเก็ต สมุย เป็นต้น รวมทั้งคุณภาพน้ำที่มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงบางแหล่งน้ำในเมืองหลักต่าง ๆ เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น หาดใหญ่ ชลบุรี และภูเก็ต เป็นต้น ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่จะเกิดจากน้ำทิ้งจากชุมชนอุตสาหกรรม น้ำเสียจากขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และการเกษตรกรรม เป็นต้น

2.2 มลพิษทางอากาศและเสียง ปัญหาคุณภาพอากาศที่เสื่อมโทรมลงในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร และเมืองหลักใหญ่ ๆ เช่น ครันดำจากรถบรรทุกและรถประจำทาง ครันขาวจากรถที่ท่อไอเสียชำรุด หรือตัดแปลง รวมทั้งก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์จากรถที่ใช้น้ำมันเบนซิน และอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์ เป็นต้น ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้มาตรการการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรก็เนื่องมาจากการบังคับใช้มาตรฐานยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ ประชาชนยังมิได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้

2.3 ปัญหาสารพิษที่ตกค้างในอาคาร ผลผลิตทางเกษตรและสิ่งแวดล้อม เช่น สารกลุ่มออร์แกนโนคลอรีนในดิน ตะกอนดิน แหล่งน้ำต่าง ๆ และสารพวกออร์แกนโนฟอสเฟต

และคาร์บาเมตในพืช ผักผลไม้ รวมทั้งพวก DDT และ DIELDRIN (กลุ่มออร์แกนอคลอรีน) ด้วย ในส่วนของกากสารเคมีนั้น ปรากฏว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการปล่อยกากสารพิษและโลหะหนักลงสู่สิ่งแวดล้อมโดยผ่านทางน้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยที่ทิ้งไว้ลงสู่แหล่งน้ำ (Leachate) รวมทั้งการเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับสารพิษ เช่น กรณีที่เกิดที่ท่าเรือคลองเตย ซึ่งสาเหตุประการสำคัญของปัญหาเหล่านี้ก็คือ มาตรการในการควบคุมตั้งแต่การนำเข้า การขนส่ง การเก็บ การใช้และการกำจัดยังไม่รัดกุมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ ประชาชนทั่วไปยังขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่จะติดตามมา

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาสังแวดล้อม

ในการที่จะควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหามลพิษให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปสู่ผลของการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น จะต้องมีการดำเนินการแบบครบวงจรและมีเอกภาพในการบริหารและจัดการ การปรับปรุงองค์การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบที่เหมาะสมกับสภาพของปัญหาที่มุ่งจะแก้ไขจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่ายังมีปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความบกพร่องไม่เหมาะสมในแง่รูปแบบและการจัดองค์การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนที่จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2518 โครงสร้างและรูปแบบขององค์กรสำหรับการบริหารงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีลักษณะไม่เด่นชัด เพราะอำนาจจัดการตามกฎหมายถูกแบ่งแยกออกเป็นส่วน ๆ ตามลักษณะของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแต่ละประเภท ได้แก่ ที่ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ประมง ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำ อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจึงแบ่งแยกกระจายเป็นส่วน ๆ อยู่ตามกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ซึ่งต่างก็มีความเป็นอิสระและเป็นเอกเทศจากกัน ในการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรตามแนวทางปฏิบัติแต่ดั้งเดิม ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในกรมและส่วนราชการของกระทรวงหลัก 3 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย

และกระทรวงอุตสาหกรรม

2. สำหรับการจัดการปัญหาด้านมลพิษและคุณภาพสิ่งแวดล้อม นโยบายและอำนาจจัดการตามกฎหมายยังไม่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมเด่นชัดแต่อย่างใด อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจึงมีลักษณะที่แฝงอยู่ในหน้าที่และความรับผิดชอบของราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบและกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนจังหวัดและท้องถิ่น กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายว่าด้วยความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง สำหรับมลพิษจากอุตสาหกรรมและการเกษตรนั้น ก็ถือกันว่าอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรฯ โดยปริยาย

3. เมื่อได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2518 แล้ว อำนาจหน้าที่ของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวใน ข้อ 1 และ 2 มิได้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เกิดเป็นระบบบริหารจัดการในลักษณะครบวงจรตามหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแผนใหม่แต่อย่างใด อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 จึงมีลักษณะเป็นการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นการที่ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นหน่วยราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ก็มีมีส่วนช่วยให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สามารถทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำต่อรัฐบาล และประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้อย่างใกล้ชิดพอสมควร ซึ่งนโยบายของรัฐบาลในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในลักษณะเช่นนี้ ในระยะแรกที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ก็อาจจะเป็นการเหมาะสม เพราะสภาพของปัญหายังไม่รุนแรงเหมือนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

4. จากสภาพปัญหาที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในระยะเวลาค่อมาในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 และ 6 แสดงให้เห็นว่าขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่เพียงการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในแง่นโยบาย และแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นนโยบายที่ไม่ถูกต้องเพราะถึงแม้ว่ารัฐบาลจะพยายามใช้

มาตรการด้านการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยกลไกของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และ 6 เพื่อผสมผสานนโยบายและการวางแผนงานด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกันแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าสภาพปัญหาภัยพิบัติความรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และ 6 มิได้มีการพิจารณาปรับปรุงด้านโครงสร้างและรูปแบบขององค์การบริหารงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องเป็นระบบครบวงจรตามแนวนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ แต่อย่างใด

5. ถึงแม้ว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปี ระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และ 6 กระทรวงทบวงกรมหลายหน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวใน ข้อ 1 - 2 ข้างต้น จะได้พยายามปรับเปลี่ยนนโยบายและแนวทางปฏิบัติของตนโดยเพิ่มความสำคัญให้แก่งานด้านการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยจัดตั้งหน่วยงานระดับกองขึ้นมาหลายหน่วยงานก็ตาม เช่น กองสิ่งแวดล้อมโรงงาน กองอนามัยสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรณี กองอนุรักษ์ดินน้ำลำธาร เป็นต้น แต่การให้ความสำคัญหรือลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ย่อมอยู่ในระดับรองลงมา หรือต่ำกว่างานที่กรมและกระทรวงนั้น ๆ รับผิดชอบโดยตรง กล่าวคือ งานด้านสิ่งแวดล้อมจะมีลักษณะเป็นงานฝากของหน่วยงานนั้น ๆ อยู่ดี ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเบื้องต้นคือ ลักษณะการให้ความสำคัญแก่งานในความรับผิดชอบของกองสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ไม่ยากนักว่างานด้านการอนุญาตและส่งเสริมของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จะต้องมีความสำคัญกว่างานในความรับผิดชอบของกองสิ่งแวดล้อมโรงงานอย่างแน่นอนอยู่แล้ว ความพยายามที่จะสร้างความสมดุลย์ระหว่างนโยบายการพัฒนากับนโยบายการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมภายในกรอบความรับผิดชอบของส่วนราชการดังกล่าวนี้ จึงยากที่จะเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้โดยแท้จริง เพราะขาดระบบตัวกลางที่มีประสิทธิภาพ

6. ยิ่งขาดความผสมผสานและความคู่กันไปในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการควบคุมและดูแลพื้นที่อนุรักษ์ต่าง ๆ ยิ่งขาดการให้ความสำคัญอย่างจริงจังนโยบายหรือมาตรการในการดูแลรักษาพื้นที่อนุรักษ์ (protected area) เช่น พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ดินน้ำลำธาร และการอนุรักษ์สัตว์ป่านั้น ปัจจุบันอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีทั้งหน้าที่ในการพิจารณาเกี่ยวกับการตัดไม้เพื่อนำไปใช้

ฉะนั้น การทำให้ทั้งเรื่องการอนุรักษ์และการตัดไม้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกันนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมควร เพราะงานด้านอนุรักษ์จะต้องได้รับความสำคัญน้อยกว่า จึงควรจะแยกงานทั้งสองลักษณะนี้ออกจากกัน

7. ปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ที่พอจะถือได้ว่ามีฐานะเป็นหน่วยงานปฏิบัติก็เพียงแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment) ซึ่งก็มีขอบเขตจำกัดอยู่มาก และยังคงเป็นมาตรการทางด้านนโยบายอยู่นั่นเอง การมุ่งใช้มาตรการ Environmental Impact Assessment แต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถส่งผลในทางปฏิบัติให้นโยบายการจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ทั้งยังเป็นมาตรการที่หน่วยราชการส่วนใหญ่และภาคเอกชนไม่เห็นด้วย เนื่องจากความล่าช้า และภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ต้องเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น แนวความคิดที่จะแก้ปัญหาโดยการขยายขอบเขตการใช้มาตรการ Environmental Impact Assessment และเพิ่มอำนาจให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะกระทำได้ เพราะจะถูกต่อต้าน คัดค้าน จากหน่วยงานอื่นและภาคเอกชนเป็นอย่างมาก การปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบขององค์กรของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้เป็นส่วนราชการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในฐานะเป็นหน่วยงานปฏิบัติ (Regulatory Agency) โดยตรงในระดับทบวงหรือกระทรวง เพื่อให้สามารถจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และตรงจุด จึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด เพื่อให้เกิดระบบถ่วงดุลซึ่งกันและกันระหว่างส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนา กับส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

8. งบประมาณ/เงินทุนในโครงการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เพียงพอและขาดการจัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนรวม

9. ข้อจำกัดด้านกฎหมายที่จะมารองรับมาตรการต่าง ๆ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรที่จะพิจารณาปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2518 เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทสำหรับการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีความเป็นระบบอย่างสมบูรณ์แบบตามหลักการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแผนใหม่ เพื่อให้เกิดเอกภาพและสามารถกำหนดนโยบาย แผน และแนวปฏิบัติ รวมทั้งตรวจสอบได้หากมีการละเมิด ก็ดำเนินการ

บังคับให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือที่กฎหมายกำหนด

10. ข้อจำกัดด้านโครงสร้างขององค์กร การกระจัดกระจายของหน่วยงานต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งขาดองค์กรในระดับภาคที่จะมารองรับในการแก้ไขแนวโน้มของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กระจายออกสู่ภูมิภาค สำหรับในระดับระหว่างประเทศนั้น ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นปัญหาระดับโลก (Global Issues) ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีพันธกรณีระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ด้วยรูปแบบขององค์กรปัจจุบัน (เทียบเท่ากรม) นั้น จะไม่สามารถรองรับปัญหาดังกล่าวได้เพราะในการเจรจาระหว่างประเทศในประเด็นที่สำคัญจำเป็นต้องมีผู้แทนในระดับรัฐมนตรีเป็นผู้แทนของประเทศ ซึ่งในขณะที่ประเทศอาเซียนเกือบทุกประเทศมีรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมเป็นผู้แทน และเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกเป็นปัญหาลักษณะเฉพาะ การจะมอบให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการแทนในบางกรณีก็จะมีข้อจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของรูปแบบองค์กรสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถรองรับปัญหาดังกล่าวได้

ภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัตินี้พอจะแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้ คือ

1. การปรับปรุงองค์กร จะทำให้มีองค์กรใหม่ระดับกรมเกิดขึ้นแทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่มีอยู่เดิมคือ กรมควบคุมมลพิษ สำนักนโยบายและแผน และกรมส่งเสริมและพัฒนาสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติชุดเดิมที่ยังขาดอำนาจในการตัดสินใจก็ถูกปรับปรุงให้มีบทบาทเทียบเท่ากับคณะรัฐมนตรีฝ่ายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอำนาจตัดสินใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมมลพิษขึ้นอีกหนึ่งชุด

2. การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษให้มีความรัดกุมมากขึ้น มีการกำหนดบทนิยามของแหล่งกำเนิดมลพิษไว้อย่างชัดเจน กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องจ้างบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาเพื่อทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ออกแบบระบบบำบัด และดูแลให้ผู้ประกอบกิจการเดินระบบบำบัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งถ้าบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาทุจริตก็จะได้ปรับโทษ ส่วนผู้ประกอบกิจการหากละเลยที่จะเดินระบบบำบัดก็จะถูกปรับในอัตรา 4 เท่าของจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายหากเดินระบบสม่ำเสมอ สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยร่างพระราชบัญญัตินี้

ก็ให้สามารถเลือกได้ว่าจะสร้างระบบบำบัดเองหรือจะใช้วิธีส่งต่อไปยังระบบบำบัดรวมที่ทางราชการสร้างให้ โดยเสียค่าธรรมเนียม

3. การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม กองทุนที่จัดตั้งให้ขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง มีคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมหรือให้เปล่า ซึ่งมีการแบ่งย่อยเป็นกรณีต่าง ๆ อีก โดยถ้าเป็นการขอเพื่อการลงทุนสร้างระบบบำบัดของโรงงานอุตสาหกรรมจะมีผู้จัดการทั่วไปบริษัทเงินทุน - อุตสาหกรรมเป็นผู้พิจารณาให้เงิน ถ้าเป็นการขอเพื่อลงทุนสร้างระบบบำบัดเพื่อการพาณิชย์ก็จะมีธนาคารพาณิชย์เป็นผู้พิจารณา สำหรับผู้มีสิทธิ์ที่จะขอรับเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าหรือให้กู้จากกองทุน นั้น ได้แก่ ราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนที่มีโครงการที่จะสร้างระบบบำบัด

4. ประชาชน มีการระบุสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการช่วยกันรักษาดูแลและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างสารที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยรัฐบาลจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมาจดทะเบียนเพื่อจะได้มีบทบาทที่ชัดเจน ภายใต้กฎหมายรองรับ ซึ่งจะทำให้องค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านั้น สามารถที่จะขอความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลได้ ทั้งในส่วนของการอำนวยความสะดวก การให้เงินสนับสนุนและการเป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำเนียบที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติอันได้แก่สัตว์
พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์
ต่อการดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษย์และธรรมชาติ

มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี

มาตรา ๓ เดิม
“ส่วนราชการ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค
และราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง
ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

ความในมาตรา ๔ เดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ๗ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.
๒๕๒๒ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรี
ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย
ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่เกินห้าคนและผู้แทนสถาบัน องค์การ
อิสระหรือบุคคลอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และ
เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบัน องค์การอิสระหรือบุคคลอื่น จะต้อง
ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือ
เงินเดือนประจำ”

ความในมาตรา ๕ เดิมอุกยยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“มาตรา ๕ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายในการทิวทัศน์หรือการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๓) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่อาจมีผลเสียต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรีหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (๔) เสนอแผนพัฒนาส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี
- (๕) ให้คำแนะนำต่อนายกรัฐมนตรีในเรื่องที่จะประกาศกำหนดตาม มาตรา ๑๘ หรือออกคำสั่งตามมาตรา ๒๐
- (๖) เสนอแนะมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ส่วนราชการใดมีอำนาจ กำหนดตามกฎหมายต่อส่วนราชการนั้น รวมทั้งเสนอแนะมาตรการในการป้องกัน และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่าง ๆ คือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (๗) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการ ป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี
- (๘) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่อง ที่เกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๙) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่มีปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรง

(๑๐) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประ
เทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๑) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่คณะรัฐมนตรี
หรือนายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจ
มอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อ
เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาคำเนิการต่อไปได้”

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจเรียกให้ส่วน
ราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบกระเทือนต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานมา
พิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการ และ
งานใดอาจทำให้เกิดผลเสียหาประโยชน์ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการ
การแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

มาตรา ๗ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสาม
ปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินอีกหนึ่งวาระ

มาตรา ๘ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามมาตรา ๗ กรรมการพ้น
จากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็น
กรรมการแทนได้

กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสอง อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการ
มีสถาน

มาตรา ๘ ในการประชุมของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ถ้าประธาน
กรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง
เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต้องมีกรรมการ
เข้าร่วมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๑ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคน
หนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม
ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหน้าที่
ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้
- (๒) ศึกษาวิเคราะห์สภาวะและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการวาง
แผนและในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตลอดจนหาแนวทาง
ปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๓) พิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ใช้มาตร
การใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ความใน (๔) ของมาตรา ๑๒ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ และใช้ความดังต่อไปนี้

“(๔) ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติหรือการบังคับให้เป็นไปตาม
กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ”

(๕) รับเรื่องราวร้องทุกข์ที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องมาจากการกระทำอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมมาพิจารณาหาทางแก้ไข

(๖) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศ และกับต่างประเทศ

(๗) สนับสนุนหรือทำการศึกษา วิจัย และเผยแพร่ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อมในทุกระดับการศึกษา

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๒ ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหน้าที่บังคับบัญชา ควบคุม และดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจเชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบายความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจตั้งคณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่องเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ให้นำมาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และ
มาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่องอาจตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา
ข้อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่องจะมอบหมายก็

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ความในมาตรา ๑๗ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๒๐ และใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่ากำหนด

(๑) ประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐ-
วิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องมีรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกัน และ
แก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในระยะเตรียมงาน และต้อง
เสนอรายงานนั้นต่อสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความ
เห็นชอบที่จะดำเนินการ

(๒) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันมิใช่เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจ
หน้าที่ตามกฎหมายของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

(๓) วิธีการที่จะใช้ในการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม”

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา
๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ โดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. (ฉบับ-
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๘ ในกรณีที่มีประกาศตามมาตรา ๑๗ (๑) ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมี
อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาต ออกใบอนุญาต หรือต่ออายุ

ใบอนุญาตให้บุคคลดำเนินการตามโครงการหรือกิจการใด ๆ เช่นรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระยะเตรียมงานของบุคคลซึ่งขออนุญาต ขอให้ออกใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาตคือสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินการ

เมื่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้เสนอรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระยะเตรียมงานครบถ้วนแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณารายงานดังกล่าวให้เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น แต่ที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมิได้พิจารณาให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวส่งอนุญาต ออกใบอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาต ขอให้ออกใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาตได้

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาไม่ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวระงับการส่งอนุญาต การออกใบอนุญาต หรือการต่ออายุใบอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาต ขอให้ออกใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาตไว้ก่อนจนกว่าบุคคลดังกล่าวจะเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบ

เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคสี่แล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณามาตรการดังกล่าวให้เสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอ

การนั้น แต่ถ้าสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมิได้พิจารณาให้เสร็จ
ในอันควรรวดเร็วแล้ว ให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
สอบความรวดเร็ว และให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวส่งอนุญาต ออกใบอนุญาต หรือต่อ
ใบอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาต ขอให้ออกใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาต

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ คณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขอให้ส่วนราชการ หรือสถาบันการศึกษาของทางราชการที่
เกี่ยวข้องทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ
ที่ต่อเนื่องต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ได้

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ชำนาญใน
การศึกษา ผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีสิทธิทำรายงานการศึกษาและ
มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การตั้งพนักงานการ
ติดตามการอนุญาต การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้เสียค่าธรรมเนียมการ
ติดตามการออกใบอนุญาตตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินอันเนื่องมาจากสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่ง
หากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกายของประชาชนหรือก่อความเสี
ยต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลซึ่งเป็น
ผู้ก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายหรือบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายหรือความเสียหาย
ดังกล่าว ไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่สภาวะสิ่งแวดล้อม
เป็นพิษที่เกิดขึ้น หรือสั่งให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการระงับหรือลดความรุนแรง
แก่สภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่เกิดขึ้นในระหว่างที่มีเหตุผลดังกล่าว

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีก็ได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมีชักร้า

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม คำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือของผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อทำการตรวจสอบการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ให้ทำค่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ให้ทำค่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของนายกรัฐมนตรีตาม
มาตรา ๑๘ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๒๐ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย
หรือความเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่
เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย
พระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่น และออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้
ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ชรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๒ ร.จ. ๓๔ ตอนที่ ๔๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔)

มาตรา ๙ แห่ง พ.ร.บ. ๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม
ดังต่อไปนี้ เป็นอัตราค่าธรรมเนียม ท้าย พ.ร.บ. ๗ พ.ศ. ๒๕๑๔ คือ

อัตราค่าธรรมเนียม

- ๑. ค่าค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงาน
เกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับละ ๒๐ บาท
- ๒. ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงาน
เกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ปีละ ๒,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากเวลานี้ ปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ดินเสีย น้ำเน่า อากาศเป็นพิษ บ่ามี ต้นน้ำลำธารถูกทำลาย กัดล้างทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหาเหล่านี้มีผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากร และการหลั่งไหลจากชนบทเข้าสู่เมืองใหญ่ ๆ ประการหนึ่ง การจัดใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้ป่าไม้ แม่น้ำลำธาร เชื้อเพลิงหมดสิ้นไปโดยเร็ว ประการหนึ่งและการสร้างอุตสาหกรรม ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาใช้โดยไม่คำนึงถึงผลสะท้อนที่จะตามมาในรูปความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม อีกประการหนึ่ง ประกอบกับความเสื่อมโทรมดังกล่าวนี้ ได้เข้าขั้นวิกฤตในประเทศอุตสาหกรรมต่าง ๆ จึงได้มีแนวโน้มที่ประเทศเหล่านั้น จะพยายามระบายนอุตสาหกรรมสกปรกมายังประเทศด้อยพัฒนา เช่น ประเทศไทย ปัญหาเหล่านี้ จึงเพิ่มความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งหากไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขเสียแต่บัดนี้แล้ว ก็จะเกิดความเดือดร้อนต่อชีวิต สุขภาพ อนามัย และความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอันมาก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก่ใจเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ

ยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้อย่างมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘

(ได้นำความใหม่ไปพิมพ์เรียงลำดับไว้ใน พ.ร.บ. ฉบับแรกแล้ว)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(ได้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนความเดิมที่ยกเลิกไว้แล้ว)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(ได้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนความเดิมที่ยกเลิกไว้แล้ว)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(ได้นำความใหม่ไปพิมพ์ที่ความเดิมที่ยกเลิกไว้แล้ว)

มาตรา ๗ ให้เพิ่มวรรคต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ (ได้นำความที่เพิ่มขึ้นไปพิมพ์เรียงลำดับมาตราไว้แล้ว)

มาตรา ๘ ให้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติเป็นอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ (ได้นำอัตราค่าธรรมเนียมไปพิมพ์ต่อท้าย พ.ร.บ. ฉบับเดิมไว้แล้ว)

มาตรา ๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

(๔๔ ว.จ. ๑ ตอนที่ ๑๕๖ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๑)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทำให้ไม่สามารถส่งเสริมรักษา ป้องกัน หรือแก้ไขสภาวะสิ่งแวดล้อมได้ โดยมีประสิทธิภาพ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่อันเหมาะสมยิ่งขึ้น (๒) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช พระราชโอรสและพระอนุชา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำนองที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(ได้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนความเดิมที่ยกเลิกไว้แล้ว)

มาตรา ๔ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตาม
มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะ
ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงานรักษาพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

๘. โทประกิตต์

รองนายกรัฐมนตรี

(๕๖ ว.ร. ๒๕ ตอนที่ ๔๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๒)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน สมควรให้ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้